HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מדלוריימתא מלא מאי מעל [ח] מדרבנן והכא הוא בחטאת מתה דמעל דמעל דמעלו קדושתה דלכפרה אתיא בשאר קדשים כגון עולה ושלמי צבור משום דלמא לכפרה אתו כיון שמתו הוי מעילה לפיכך אתו ומעלו ושלמי ומ"ש דנקט בחטאת טפי משאר קדשי קדשים דסד"מ הואיל ולכפרה אתיא בחטאת מינה [ט] אבל קדשים הואיל ולאו לכפרה קאתי בדילי מנהון ולית בהו מעילה קמ"ל [י] וחטאת שמתה מי איתי בה מעילה [יא] והתנן [יב]חטאות המתות [יג]ומעות ההולכות לים המלח [יד]לא נהנין ולא מועלין אמרי חטאות המתות בגדים אבית הבליעה [טו]ומועלין בהן [טז]חוץ מחטאת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת העוף לשם חטאת וקתני עילויה [יז]כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה וכל שלא היה פסולו בקדש מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני [יח]כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו חיובתא דרבה חיובתא והא דפליגי בה רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר' אלעזר דאמר רבי אלעזר [יט]עולת במת יחיד שהכניסה לפנים קלטוה

אמינא חטאת [כ] הואיל ולכפרה קא אתיא (כ) לא [כא] בדילין מינה [כב] אבל קדשים הואיל ולאו לכפרה קאתי בדילי מנהון ולית בהו מעילה קמ"ל [כג] וחטאת שמתה מי איתי בה מעילה [כד] והתנן [כה]א חטאות המתות [כו]ומעות ההולכות לים המלח [כז]לא נהנין ולא מועלין אמרי חטאות המתות בגדים אבית הבליעה [כח]ומועלין בהן [כט]חוץ מחטאת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת העוף לשם חטאת וקתני עילויה [ל]כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה וכל שלא היה פסולו בקדש מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני [לא]כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו חיובתא דרבה חיובתא והא דפליגי בה רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר' אלעזר דאמר רבי אלעזר [לב]עולת במת יחיד שהכניסה לפנים קלטוה

חדא מגו חדא וחדא מגו חדא [לג] כו'. שלמה בנות הניח כדמפרש ואזיל (דף סו:) וקתני מיהת לענין מינה כו' משמע הניח בזמניהם פ' מטמא העוף ע"ג דנעשית מליקתן בפסול מ"מ מהניא מליקה לתפוקינהו מידי טומאת נפלת העוף טהור ומועלין בהן חוץ מחטאת כו' אלמא חוץ מחטאת לא קתני מלא למעלו מינה [לד] מועל בה לף כי נעשית כדינה חלמה מעילה חוץ מחטאת שעשאה למטה כמעשה חטאת לפי שאין חלבה ראוי לקרבן ניחא ליה קרבן ליה הואיל ולתיהוי חולי (ערכין ה:). ולא מועלין. אין מועלין בהן, ללאיזוב קיימי ולאו קדשי גבוה נינהו (מנחות ד:). וכולן. תמ"ס שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבלה, אין מטמאים בגדים אבית אבליעה. כדין נבלת עוף טהור, ומועלין בהן. ולף בחטאת הואיל ונפקלו ואין בהן שעת היתר לכהנים לף יצאו מידי מעילה שבהן, חוץ מחטאת העוף כו' לשם חטאת. דכשיהיה חיה ויש לה שעת היתר לכהנים ושוב אין בה מעילה לפיכך לזר (ובחזים סו:). כל שהיה פסולו בקדש. שנאמר לעזרה בהסכמה ונפקלה (שם סח: ובכורים יד:). שהכניסה לפנים. נאמר שנאמרה בחוץ (שם קכ:).

שיטה מקובצת

[כ] חטאת נ"א בעלת מום הואיל ולא חזיא לכפרה לא בדילין מינה אבל קדשים תמימים הואיל וחזיין לכפרה ובדילין מינהון אימא לא קמ"ל (תיכת לא נמחק) חטאת הואיל ולכפרה אתיא לא בדילי מינה והוצרך לא לגזור בה מעילה אבל שאר קדשים לא צריך לגזור הואיל ובדילי מינה ועשה כי ברוב ספרים הגירסא חטאת הואיל ולכפרה אתיא בדילי מינה לכך נראה להר"מ מתו תניא פי' דלא כעולא דנקט חטאת משמע דוקא חטאת אבל שאר קדשים לא ומשני סד"א חטאת הואיל ולכפרה אתיא בדילין מינה כלומר ה"ה בשאר קדשים וחטאת איצטריכא ליה דמהו דתימא כיון שבא לכפרה מבדיל בדילי מינה עד שתעשה כפרתה ולא צריכי לתקן בהו מעילה קמ"ל דאף בחטאת גזרו. תוס' חסר בדפוס: [כא] מתיבת אבל עד תיבת קמ"ל נמחק: [כב] וחטאת שמתה מי איתי בה מעילה. אפילו מדרבנן והא תנן חטאות המתות סימן ותמנע ולד חטאת תמורת חטאת מתו בעלייה נתכפרו בעליהן באחר עבודה שנתה: ומעות ההולכות לים המלח. פי' כגון שהפרישו מעות לחטאתו ומת: [יד] לא נהנין ולא מועלין ומדרבנן קאמר דאי מדאורייתא ליתני מועלין להשמיענו [דמדרבנן] יש מעילה כמו דתנן יצא לנחל קדרון כו' ואע"ג דגבי תורין שלא הגיע זמנן תניא לקמן לא נהנין ולא מועלין ובמדא מפרש דלא מועלין מן התורה אבל מדרבנן מועלין ר"ל דהתם דקאמר ת"ק מועלין מן התורה קאמר ר"ש אין מועלין אבל הכא לא קאי אשאר תנא לא. תוס' אמרו בני הישיבה. פ"ה תירצו דלא דמי דחטאות המתות מחיים בדילי מינייהו כלומר איסור שלהן נגמר מחיים קודם שימותו אבל קדשים שמתו דמחיים לא בדילי מינייהו לכן צריכין לתקן בהו מעילה מדרבנן. תוס' כל זה חסר בדפוס: [טו] המתות מחייהן בדילין מנהון לאפוקי הכא דמחיים לא בדילין: [טז] אתו דאית בהו: [יז] בה רבה תיבת עלה נמחק: [יח] הדא כלומר מכח שלשה בבות אתיא האי סברא כדמפרש: [יט] דבעלה מועלין בה: [כ] עלה בבבא אחרת כל: [כא] כל שפסולו בעזרה וקשה דבפ' הכל שוחטין (לף כ ע"ג) קאמר מלק בסכין (אין) מטמא בגדים אבית הבליעה ולשם קרי ליה אין פסולו בקודש אע"ג דפסולו בעזרה לכן נראה לי פי' פסולו בקודש כלומר שפסולו כשר בקודש שיש: [כב] תיבת לי נמחק: [כג] כמו שינוי דדרום בבהמה דמליקה בעוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת העוף שעשאה: [כד] חטאת העוף שעשאה כדמוקי לה להם ומשינוי דתניא דם לא מצי: [כה] הילכך כי מלקה: [כו] שינוי דשחיטת דרום ושחטה קרי חדא מגו חדא הך דאם: [כז] לעיל ושחטה פי' דמיתי מעולה ומשינוי דמליקה וקשה דבזבחים פ' חטאת העוף משמע שינוי דעולת העוף ר"ל ממיצוי וה"נ פי' לעיל דמשינוי נתינת דם לא מצי למיפרך משום דלא חסר לשינוי דדרום משום דבשינוי נתינת דם כבר עשה השחיטה בהכשר והכי איתא התם גבי מתניתין דעולת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת כו' וקאמר דשינוי במאי אלימא דשני אלימא דשני במליקה וכו' נימא דלא כרבי יהושע דאי כר"י האמר דאין מועלין בהם ומשני אלא במיצוי אלמא משמע דשינוי דעולת העוף ר"ל ממיצוי וא"כ קשה כדפרישית ותירצו בתוס' דאה"נ דהשינוי בעולת העוף ר"ל ממיצוי וכ"ת א"כ אינו דומה לשינוי דדרום דשחיטה כדפי' ר"ל דמיצוי דם דומה קצת לשחיטה כיון דצריך לאחוז הצואר בחוזק כדי להוציא הדם ודוחק הוא לכן נראה להמר"ם דהא דקאמר הכא דשני במיצוי דעולת העוף היינו דוקא לגבי הא (קאמר) [דקאמר] בסיפא מועלין בהם כדקאמר התם תלמודא דאי במליקה כו' אם כן מתניתין דלא כר"י דקאמר אין מועלין ולכך צריך לאוקמי במיצוי אבל לגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה הוי מצי למימר דשני במליקה ואין להקשות דלגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה נמי [נימא] דלא כר"י דבהא לא פליג ר"י וכן מוכח במשנה דהתם דקאמר גבי עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת דהיינו שינוי דעולת העוף א"ר יהושע אין מועלין בו ומירצי הא דקאמר אין מועלין בו בשינוי למליקה כדמוכח התם ולא

מלכות ח"ב: [ז] א מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ד: [ח] ב מיי' שם פ"ד הלכה ג: [ט] ג מיי' פ"ו מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ט: [י] ד ה מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ז: [יא] ו מיי' פ"ו מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ט: [יב] ז מיי' פ"ג שם הלכה ח: [יג] ח מיי' פ"ד מהלכות מעה"ק הלכה ז:

מוסף רש"י

ומעות ההולכות לים המלח. דכתו בחטאת שמתו (בס"מ: שנתכפרו) נעליה ללזוג למיתה ואם נהנה מהם מכם מינו מיד קנהן קנין קדושת ה' הואיל ולתיהוי חולי (ערכין ה:). ולא מועלין. אין מועלין בהן, ללאיזוב קיימי ולאו קדשי גבוה נינהו (מנחות ד:). וכולן. תמ"ס שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבלה, אין מטמאים בגדים אבית אבליעה. כדין נבלת עוף טהור, ומועלין בהן. ולף בחטאת הואיל ונפקלו ואין בהן שעת היתר לכהנים לף יצאו מידי מעילה שבהן, חוץ מחטאת העוף שעשאה למעלה כמעשה חטאת. דכשיהיה חיה ויש לה שעת היתר לכהנים ושוב אין בה מעילה לפיכך לזר (ובחזים סו:). כל שהיה פסולו בקדש. שנאמר לעזרה בהסכמה ונפקלה (שם סח: ובכורים יד:). שהכניסה לפנים. נאמר שנאמרה בחוץ (שם קכ:).

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ולא מועלין אפילו מדרבנן. עי' לקמן יב ע"ב תוס' ד"ה ולמיו:

רבינו גרשום

איצטריך סד"א. התם בחטאת בעלת מום שמתה כיון דמחזיים לא חזיא לכפרה ולא בדילי מינה להכי איצטריך למיתנא וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה כל שהוא מעל אבל בקדשים תמימים שמתו הואיל וחזיא לכפרה ובדילי מנייהו מחיים אימא כשמתו בדילי נמי ולא איצטריך למיגזר בהו מעילה: קמ"ל. עולא דמדרבנן אית בהו מעילה. תנא דמתניתין: מתו נמי בהמת תנינא דלא. דאין מועלין בהן ורקשיא לעולא: ההנהנה מן החטאת. בעלת מום וכשהיא חיה כו' וכשהיא מתה. כיון שנהנה כל שהוא בחטאת תמימה מיירי הא סיפא ורקתני מעל מדרבנן ומאי דקאמר מעל הני מילי בחטאת דלכפרה אתיא בשאר קדשי קדשים כגון עולה ואשם (אפילו) [כיון] דלאו לכפרה אתו כיון שמתו הנהנה לא מעל מדרבנן ורקשיא לעולא: אמר לך עולא הוא הדין דבכל קדשי קדשים שמתו סבירא ליה לתנא נמי דמעל. ואמאי קתני ומאי שנא דנקט בחטאת שמתה טפי משאר קדשי קדשים דסד"א הואיל ולכפרה אתיא דכשהיא חיה קיימא לחטאת ובדילי מינה ולא איצטריך בהא דמועלין בה: קמ"ל. תנא דמעל וכ"ש בהנך דלא לכפרה אתיין דמעל דאמינא: חטאות המתות. הנך חמש דמתות: ומעות ההולכות לים המלח. הנך שנמצאו לאחר כפרה לא נהנין מדרבנן ולא מועלין אפילו מדרבנן: אמרין חטאת המתות. כיון דלאו להקרבה קיימי אלא למיתה בדילי מנייהו ולא מועלין אפילו מדרבנן: ומועלין בהן. בחוץ לקרבה דקיימי לאוזבה ולאו קדשי גבוה נינהו: [ומ]חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת העוף לשם חטאת. דנעשית כמצותה ואין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר לכהנים וקתני עליה בהדיא מתניתין: כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא [בגדים] אבית הבליעה והיינו הדא דתניא דקתני וכולן אין מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה מירי כדאוקימנין התם אף הכא נמי כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה וכל שלא היה פסולו בקדשים מטמא בגדים כגון שעיבר זמנו או שיכש גפה או שניסמה עינה ושנקטעה רגלה והיינו פסול שלא היה לו בקודש אלא שאירע לה קודם שהוקדשה מטמא בגדים אבית הבליעה באידך פירקא כל שהיה פסולו בקודש אם עלו לא ירדו והיינו אידך הדא מגו הדא דמה הואי וכל שהיה פסולו בקדשים אינו מטמא בגדים מיירי בשינוי מליקה והיינו אתאחלתא דעבודה אף הואי וכל שהיה פסולו בקדשים דקתני אם עלו לא ירדו: והיינו חיובתא דרבה חיובתא. בה רבה ורב יוסף בשינוי מקום שחיטה פשיטא ליה לר' אלעזר. דסבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: מגלן דאמר ר' אלעזר עולת במת יחיד. שהקדישה להקריבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות דלית ביה איסור יוצא בבמת יחיד. והכניסה לפנים